

strani jezici

3354/7

U ovom broju:

- Osnovna škola i strani jezici
- Engleski kontrastivni projekt i nastava engleskog jezika
- Kreativnost i nastava stranih jezika
- Gramatika u nastavi stranih jezika
- Upitne i odgovorske rečenice u početnoj nastavi
- Početno čitanje
- Diskusija
- Živa riječ
- Naša iskustva
- Kronika
- Prikazi knjiga

1

Casopis za unapređenje
nastave stranih jezika •
Izdaju Sekcija za strane
jezike Hrvatskog filološkog
društva i Skolska
knjiga • Zagreb 1974.

Časopis izlazi četiri puta godišnje. Godišnja pretplata 40 d. Pojedini broj 10 d. Pretplate se šalju na adresu: **Školska knjiga**, Masarykova 28, 41000 Zagreb, žiro račun broj 30107-601-103018

Glavni urednik:

Rudolf Filipović

Zamjenik glavnog urednika:

Antica Menac

Tajnik uređivačkog odbora:

Olja Perić

Članovi uređivačkog odbora:

Davorka Celmić, Oktavija Gerčan (Naša iskustva) — Rudolf Filipović (Lingvistika i Diskusija) — Josip Jernej (Prikazi knjiga i Bibliografija) — Mirjana Jurčić (Metodika i Naša pošta) — Antica Menac (Lingvistika i Živa riječ) — Zlatko Muhvić (Kronika) — Miho Skljarov (Metodika)

Adresa uredništva:

Filozofski fakultet, Odsjek za anglistiku, soba B-013, Đure Salaja 3, 41000 Zagreb, telefon: 513-155, kućni 141

Tehnički urednik:

Željko Tomljanović

Lektor:

Mirko Cerovac

Korektor:

Ljubica Gašparović

Tisak :

Grafički zavod Hrvatske
Zagreb, Frankopanska 26

Sadržaj

I. Podgorski: Osnovna škola i strani jezici . . .	1
---	---

Lingvistika

M. Vilke: Engleski kontrastivni projekt i nastava engleskog jezika	3
--	---

Metodika

A. Kolka: Kreativnost i nastava stranih jezika	13
S. Pavuna: Gramatika u nastavi stranih jezika	17
M. Skljarov: Upitne i odgovorske rečenice u početnoj nastavi	21
B. Ostojić: Za slojevitije i bogatije pismeno izražavanje	30
E. Petrović: Početno čitanje	34

Diskusija

J. Brihta: Izbor tekstova za udžbenik stranog jezika na II stupnju nastave	37
D. Celmić: Permanentno usavršavanje nastavnika srednjih škola	41

Živa riječ

R. M. Todd: Picture composition	44
A. Mouhot: La bande dessinée sans legendes . .	49
W. Kroll: »Wenn Blumen sprechen könnten...«	50
T. Korać: B napke	52
D. Cernecca: Associazioni	54

Naša iskustva

O. Perić: Supstitucijski drill u obradi teksta na latinskom jeziku	57
K. Jelinčić-Babić: Obrada pasiva u prvom razredu opće srednje škole	61
I. Klarić: Jedan od načina obrade vokabulara teksta »An autumn morning in Edinburgh«	66
A. Gulam: Osvrt na rad po AV-tečaju	68
M. Mavrek: Priča u slikama kao osnov govornih vježbi	70
M. Agbaba: Diktat — jedan oblik ponavljanja i utvrđivanja jezičnog gradiva	72

Kronika

Z. Vince: VII međunarodni kongres slavista . .	75
S. Pavuna: Djelatnost sekcije za strane jezike HFD-a	76
M. Bratanić-Čimbur: Djelovanje Zagrebačkoga lingvističkog kruga	77

Prikazi knjiga

M. Vilke: S. Pit Corder: Introducing applied Linguistics«	78
R. Venturin: Русский язык. Аудио-визуальный курс для зарубежных школ I—III, Издательство Педагогика, Москва, 1971—1973.	79

strani jezici

God. III.

1974

broj 1

OSNOVNA ŠKOLA I STRANI JEZICI

Suvremeni svijet postaje sve više zajednicom u kojoj su svi svakodnevno upućeni na zajedničko rješavanje životnih pitanja, na suradnju i na stalno komuniciranje.

Politički položaj i ugled Jugoslavije u svijetu, njezina uloga među nersvrstanim zemljama, njezine ekonomske i kulturne veze, njezina sve veća privlačivost za turiste, sve to upućuje na potrebu da naši građani, a posebno omladina, što bolje svladaju neki strani jezik. Znanje jezika postaje sve više uvjet za življenje u suvremenom svijetu. To je i razlog što se strani jezik javlja već u nastavnom planu osnovne škole sa značajnim brojem nastavnih sati.

U vezi s time aktualno je pitanje: koji strani jezik da uče naša djeca?

Pri izboru jezika treba polaziti od određenih kriterija o potrebi i ko-risnosti što ih od pojedinog stranog jezika možemo očekivati. Sastavljači nastavnih planova tako su i postupali. Polazeći od težnje da naša zemlja i naši narodi budu što otvoreniji prema svima koji žele s njima surađivati, a imajući u vidu rasprostranjenost služenja pojedinim jezicima, mi smo se opredijelili da se u našoj osnovnoj školi uče četiri strana jezika:

— ruski jezik, kao najrasprostranjeniji slavenski jezik, srodan našim jezicima, pa zato našim učenicima i najlakši za svladavanje; kao jezik zemlje koja se nalazi na liniji konstantnog uspona i koja postaje danomice od sve većeg značenja na svim područjima ljudske djelatnosti i stvaralaštva; kao jezik na kojem se najmasovnije tiska originalna i prevedena znanstvena i stručna literatura; kao jezik sporazumijevanja s mnogim zemljama koje sa Sovjetskim Savezom održavaju tješnje veze;

— engleski jezik, jer kao medij sporazumijevanja među narodima i zemljama zauzima danas prvo mjesto; jer na njemu postoji ogromna literatura za različita područja znanosti i za najrazličitije struke;

— francuski jezik, na kojemu također postoji vrlo bogata znanstvena i stručna literatura, a koji je za nas napose važan i zato što je to jezik sporazumijevanja s narodima većeg broja mladih afričkih i azijskih zemalja;

— njemački jezik, kao jezik sporazumijevanja u srednjoj Evropi, na koju smo mi upućeni po svom geografskom položaju, a na kojemu također postoji vrlo bogata stručna i znanstvena literatura.

Smatralo se da će pravilnom raspodjelom učenika na te jezike potrebe našega društva biti najbolje zadovoljene.

Ali pravilna raspodjela među četiri spomenuta jezika nije ostvarena u praksi. U mnogim osnovnim školama nije se prilikom izbora jezika dovoljno mislilo na činjenicu da su nam potrebni svi navedeni jezici. Tu su slabo pomogle preporuke prosvjetnih organa, pa se često odlučivalo kratkovidno, zaboravljajući na našu zemlju kao cjelinu. Tako je došlo do toga da danas engleski u SR Hrvatskoj uči preko 40% učenika osnovne škole, da je broj učenika koji uče ruski nešto manji od 25% učenika, da njemački uči oko 30% učenika, a da je francuskog gotovo nestalo iz osnovne škole — ne uči ga niti 5% učenika.

Takvo stanje ne zadovoljava, ono će bez sumnje ostaviti nepovoljnih posljedica u formiranju naših budućih stručnjaka. Tražit ćemo stručnjake koji vladaju jezicima što ih sada zapostavljamo, ali takvih ljudi bit će premalo ili ih, što je još gore, uopće neće biti.

U našem samoupravnom društvu postoje putovi i načini da se i to pitanje riješi bolje i uspješnije. Krajnji je čas da njegovu rješavanju pridemo odlučnije. Na osnovi već zauzetih stavova i danih preporuka neophodno je utvrditi teritorijalnu, regionalnu i lokalnu raspoređenost stranih jezika po osnovnim školama. Rasprostranjenost stranih jezika po školama može se utvrditi u okvirima općinskih društveno-političkih zajednica, ali bi se ona morala utvrđivati sporazumno i u nešto širim regionima, osobito kad su u pitanju manje općinske zajednice. Na osnovi takve samoupravno utvrđene politike morala bi se voditi i osmisliti i kadrovska politika te na taj način osigurati u određenom roku odgovarajući stručni nastavnički kadar.

Mislim da bi u tom smislu prosvjetni organi SR Hrvatske morali zajednički s odgovorima u općinama poduzeti potrebne mjere i dati inicijativu za samoupravno sporazumijevanje i društveno dogovaranje i na ovom, za kulturu naših naroda i za realizaciju politike naše zemlje veoma značajnom pitanju.

Ivica Podgorski

direktor Zavoda za unapređivanje
osnovnog obrazovanja SR Hrvatske

Prosina 1973.